

A1. Περίληψη του κειμένου (90-110 λέξεις).

Ο συγγραφέας αναφέρεται στα ιδανικά που χαρακτηρίζουν τους «ενεργούς πολίτες» σε μια δημοκρατική κοινωνία. Αρχικά, απαντώντας στην απορία των νέων, κυρίως όσον αφορά τη σημασία της δημοκρατίας, υποστηρίζει πως οι ιδεολογικές αντιπαραθέσεις δημιούργησαν τους κανόνες της δημοκρατίας και ανέδειξαν τα ιδανικά της. Στη συνέχεια, απαριθμεί αυτά τα ιδανικά τονίζοντας, πρώτα το ιδανικό της ανοχής που απειλείται, όπως παρατηρεί, από το φανατισμό. Έπειτα, εξαιρεί το ιδανικό της μη βίας που συντελεί στην ειρηνική συμβίωση και το ιδανικό της ανανέωσης της κοινωνίας μέσα από ειρηνικές επαναστάσεις. Τέλος, επισημαίνει το ιδανικό της αδελφότητας ως έκφρασης ήθους που ενώνει τους ανθρώπους σε ένα κοινό στόχο, ιδανικό που καθίσταται αναγκαίο στη σημερινή εποχή.

101 λέξεις

B1. Σωστό ή Λάθος:

α. ΣΩΣΤΟ

β. ΛΑΘΟΣ

γ. ΣΩΣΤΟ

δ. ΣΩΣΤΟ

ε. ΛΑΘΟΣ

B2.

α.

Ο συγγραφέας επικαλείται τον φιλόσοφο του 20ου αιώνα Καρλ Πόπερ (3η παράγραφος «Ποτέ μου...αιματοχυσίες»). Επίσης, επικαλείται ένα φιλόσοφο του 19ου αιώνα, τον Χέγκελ (5η παράγραφος: «Στο έργο του...σφαγείο»).

β.

Ο συγγραφέας επικαλούμενος την αυθεντία προσδίδει κύρος στα λόγια του και ενισχύει την αξιοπιστία τους. Κατά αυτόν τον τρόπο καθιστά πιο πειστικά τα επιχειρήματα του, αλλά ταυτόχρονα δείχνει και την ευρυμάθειά του. Έτσι, έμμεσα επικαλείται και το ήθος του.

Πιο συγκεκριμένα, επικαλούμενος την διδαχή του Καρλ Πόπερ που αφορά στην ειρηνική επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε πολίτες και κυβερνώντες στο πλαίσιο μιας δημοκρατικής κοινωνίας, ενισχύει τη θέση του για τη σημασία του ιδανικού της μη βίας ως απαραίτητης προϋπόθεσης της δημοκρατίας.

Έπειτα, επικαλούμενος τη ρήση του Χέγκελ που χαρακτήρισε την ιστορία ως «απέραντο σφαγείο», τεκμηριώνει τη θέση του που αφορά στο ήθος ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη μακροβιότητα της δημοκρατίας.

B3.

α.

1. «... δεν ξεχνώ το διδασκαλία του Καρλ Πόπερ ...».

2. «... γίνονται αντικείμενα εμπαιγμού/λοιδορίας/ κοροϊδίας...».

3. «... εισήγαγαν στην ιστορία τρόπους συνύπαρξης...».

4. «... αυτός που μας αντιπαρατίθεται/αντιμάχεται ...».

β.

1. Ποιητική λειτουργία της γλώσσας.

Απόδοση σημασίας: απεριόριστο χώρο αιματηρών συγκρούσεων

2

2. Ποιητική λειτουργία της γλώσσας.

Απόδοση σημασίας: προσανατολίζει, καθοδηγεί

B4

α. ΥΠΟΤΑΞΗ: 3η παράγραφος «Οι τυπικοί κανόνες της δημοκρατίας...χωρίς τη χρήση βίας» (διαδοχική υπόταξη)

2η παράγραφος «Αν σήμερα απειλείται η ειρήνη στον κόσμο...μπορεί να επιβληθεί με τη βία» (διαδοχική υπόταξη)

0

ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ: Χρήση α' ενικού και πληθυντικού προσώπου και β' προσώπου και ερωτήσεων στην πρώτη παράγραφο. Στην δεύτερη παράγραφο καθημερινή έκφραση «Δεν χρειάζονται...μπροστά στα μάτια μας».

1

β. ΠΑΡΕΝΘΕΣΗ: Επεξήγηση/ διευκρίνιση/ επιπλέον πληροφορία για τον όρο «αδελφότητα»

γ. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

=

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ: Η διαμόρφωση και η εξάπλωση ειρηνικών επαναστάσεων επιτρέπονται μόνο από τη δημοκρατία

Γ1.

0

ΤΙΤΛΟΣ: «Δημοκρατία: Αναβαθμός Πολιτισμού»

P

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΚΑΠΟΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ:

α.

0

• «Για να γίνει ένας λαός άξιος της Δημοκρατίας, πρέπει να πάψει πρώτα να πιστεύει στο χωροφύλακα. Να βλέπει σ' αυτόν το σύμβολο της εξουσίας κι όχι την ενσάρκωσή της. Να μην τον κρίνει απαραίτητο στο κάθε του βήμα, επιτηρητή και παιδαγωγό. Ένας λαός άξιος της Δημοκρατίας δίνει εξετάσεις καθημερινά, όχι μονάχα μπροστά στην κάλπη· δίνει εξετάσεις στα πιο μικρά πράγματα της καθημερινής ζωής: σέβεται τη θέση του στην «ουρά», προσέχει να μην ενοχλεί το διπλανό του, πιστεύει πως έχει πρώτα καθήκοντα κι έπειτα δικαιώματα. Η κοινωνική αγωγή είναι αναγκαία προϋπόθεση της Δημοκρατίας. Όταν ακούω τους παραπάνω κυρίους να λένε πως τους χρειάζεται δικτατορία, χαμογελώ μέσα μου, παρ' όλη μου την αθυμία, γιατί συλλογίζομαι πως δεν το καταλαβαίνουν τι λένε πραγματικά: ότι τους λείπει η αγωγή. Πώς μπορεί να νοηθεί Δημοκρατία δίχως το σεβασμό του διπλανού σου »

Άγγελος Τερζάκης, Προσανατολισμός στον αιώνα Έλεγχος της δημοκρατικής ιδέας

M

• Υπευθυνότητα

• Πολύπλευρη ενημέρωση και διασταύρωση των πληροφοριών, κριτική ματιά στα μηνύματα

0

• Αγωνιστικότητα και όχι μοιρολατρία

• Συμμετοχή στα κοινά

• Υπακοή στους νόμους

• Διάλογος για την επίλυση των διαφορών

• Γόνιμη αμφισβήτηση και παρρησία

β.

- Ενίσχυση του διαλόγου
- Ενίσχυση του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων
- Επικοινωνιακή διδασκαλία μαθημάτων όπως η Πολιτική Παιδεία
- Ηθική καλλιέργεια, προβολή αξιών, όπως η αλληλεγγύη, ο σεβασμός στο διαφορετικό
- Ορθή κοινωνικοποίηση